

Tretton nya covid-19-projekt får forskningsfinansiering

Inom ramen för Afa Försäkrings forskningsområden arbetsmiljö och hälsa, satsar arbetsmarknadens parter på ytterligare forskning kring effekterna av den pågående pandemin. De tretton projekt som nu beviljats, handlar bland annat om hur organisatoriska förändringar som till exempel varsel och permitteringar i spåren av coronakrisen påverkar psykisk hälsa och sjukskrivning, återhämtning och rehabilitering efter covid-19, teamarbete på distans och sjukfrånvaron hos handelsanställda under pandemin.

– Arbetsmarknaden och människor i hela Sverige har påverkats starkt av pandemin och vi vill verkligen att forskningen ska komma till nytta ute i arbetslivet. Forskningen vi finansierar nu är relevant både i rådande situation och i framtiden. Genom den forskning vi satsar på nu, får vi lärdomar som bidrar till att vi är bättre rustade för kommande pandemier, säger Helena Jahncke, chef för FoU-avdelningen på Afa Försäkring.

– Det känns väldigt fint och bra att kunna avsluta det här tuffa året, som präglats så hårt av pandemin, med att bevilja finansiering till ytterligare tretton forskningsprojekt med fokus på hur covid-19 påverkar arbetsmiljö och hälsa.

De totalt 36 projekt som beviljats finansiering med totalt 97 miljoner kronor täcker in många relevanta områden och har olika angreppssätt.

Nedan listas de tretton covid-19-projekt som fått finansiering från Afa Försäkring i den senaste beslutsomgången.

Att leda och samarbeta i team på distans – effekter av covid-19 i projektbaserade organisationer

En studie av hur företag som arbetar i projektbaserade team har ställt om till distansarbete under covid-19 kan ge kunskap om hur arbete via digitala verktyg påverkar känslan av samhörighet, arbetsmiljö och produktivitet.

Frida Pemer, vid Handelshögskolan i Stockholm, och Svyetlana Pantic-Dragsic, vid Linköpings Universitet, tilldelas 3 143 000 kronor för att undersöka hur samarbete och teamkänsla har påverkats av digitalt distansarbete i konsultbolag inom teknik, IT, management och HR. Studien görs genom intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Projektet förväntas ge ny kunskap om hur digitalt arbete på distans i projektbaserade organisationer har påverkat exempelvis organisation, ledning, kunskapsutveckling och rekrytering. Projektet väntas ge praktiska och teoretiska insikter som kan användas i projektbaserat teamarbete generellt.

Frida Pemer, Associate Professor inom management och organisering, Handelshögskolan i Stockholm, tel: 070-772 87 20, e-post: frida.pemer@hhs.se.

Betydelsen av organisatoriska förändringar, varsel och permitteringar i spåren av coronakrisen för social situation, psykisk hälsa och sjukskrivning

En studie av organisatoriska förändringar i arbetslivet under coronakrisen kan ge ökad kunskap om kopplingen mellan åtgärder på arbetsmarknaden och psykisk ohälsa och sjukskrivning.

Linda Magnusson Hanson, vid Stockholms universitet, tilldelas 3 700 000 kronor för att undersöka hur exponering för organisatoriska förändringar såsom uppsägning, varsel och permittering relaterar till förändringar i bl.a. arbetskraftsdeltagande, psykisk ohälsa och sjukskrivning. Studien baseras på data från en pågående specialstudie inom SLOSH med fokus på corona.

Projektet väntas ge ökad kunskap om hur organisatoriska förändringar för att hantera arbetsbrist påverkar medarbetares psykisk hälsa. Resultaten kan komma till användning både i nuvarande och kommande kriser i form av preventiva insatser för att förebygga psykisk ohälsa i samband med nedskärningar på arbetsmarknaden.

Linda Magnusson Hanson, medicine doktor, Stockholms universitet, tel: 08-553 789 16, e-post: linda.hanson@su.se.

Hållbart lärande i radikal omställning – interaktion Människa, Teknik och Organisation

En studie av omställningen till hemmaarbete via digitala kanaler under covid-19 som kan ge kunskap om hur flexibla och digitala arbetssätt kan utvecklas på ett sätt som främjar tillit, engagemang och prestation.

Andrea Eriksson, vid Kungliga Tekniska Högskolan, tilldelas 4 598 000 kronor för att undersöka hur ett hållbart lärande kan utvecklas i

samband med omställning till flexibilitet i var och när medarbetare arbetar. Studien genomförs med en interaktiv ansats på två företag i privat sektor och med fokus på samspelet mellan människa, teknik och organisation.

Projektet förväntas generera kunskap om hur ledning av flexibla och digitala arbetsätt kan tillämpas på sätt som främjar prestation, samarbete, välmående och kreativitet. I projektet ingår att ta fram rekommendationer för utveckling av flexibla arbetsätt och en god digital arbetsmiljö. Andrea Eriksson, docent i Ergonomi, Kungliga Tekniska Högskolan, tel: 073-460 24 94, e-post: andrea4@kth.se.

Rehabiliteringsprofil hos post covid-19

En studie av fysiska, psykiska och kognitiva funktioner hos patienter som genomgått en covid-19-infektion kan bidra till att utveckla personcentrerade behandlingsmetoder, minskad sjukfrånvaro och snabbare återhämtning.

Yvonne Freund-Levi, vid Universitetssjukhuset Örebro och vid Örebro Universitet, tilldelas 1 023 000 kronor för att undersöka hur fysiska, psykiska och kognitiva funktioner samt biomarkörer har påverkats hos patienter som haft covid-19. I studien ingår att undersöka patienternas hälsorelaterade livskvalitet och arbetsförmåga. Projektet är ett samarbete mellan Psykiatriska kliniken, Neurologiska kliniken, Rehabiliteringsmedicinska kliniken samt Geriatriska kliniken på Universitetssjukhuset Örebro.

Projektet väntas ge en bild av vilka rehabiliteringsbehov post covid-19-patienter har och därigenom göra det möjligt att förutse och utveckla personcentrerade behandlingsmetoder som kan påskynda rehabilitering och återgång i arbete.

Yvonne Freund-Levi, lektor och docent i Klinisk Neurovetenskap Örebro Universitet, specialist i Psykiatri och Geriatrik, överläkare Psykiatriska kliniken Universitetssjukhuset Örebro, tel: 073-684 11 30, e-post: yvonne.freund@oru.se.

Covid-19-uppföljning efter hemgång i Göteborg

En studie av funktionsnedsättningar och vårdbehov hos patienter som haft covid-19 kan ge ökad kunskap om långsiktiga konsekvenser av viruset för individen och samhället.

Katharina Stibrant Sunnerhagen, vid Göteborgs universitet, tilldelas 2 475 000 kronor för att undersöka funktionsnedsättningar, vårdbehandling och läkemedelskonsumtion hos 1 000 personer som tidigare vårdats på sjukhus för covid-19. I studien ingår att beskriva konsekvenser och återhämtning över tid för patienterna.

Projektet förväntas ge en bild av vilka återstående besvär och vilket behov av uppföljande vård och rehabilitering utskrivna covid-19-patienter har. Projektet väntas också resultera i en modell för uppföljning av patienter via 1177 Vårdguiden som kan användas också efter annan typ av sjukhusvård.

Katharina Stibrant Sunnerhagen, professor i Rehabiliteringsmedicin, Göteborgs universitet, tel: 070-952 00 23, e-post: ks.sunnerhagen@neuro.gu.se.

Sjukfrånvaro bland arbetare inom handel i relation till covid-19-pandemin: prospektiva kohortstudier

En studie av privatanställda arbetare i handel kan ge ökad kunskap om sjukskrivning och sjuk- och aktivitetsersättning under coronapandemin.

Kristin Farrants, vid Karolinska Institutet, tilldelas 3 763 000 kr för att, genom prospektiva befolkningsbaserade kohortstudier, undersöka faktorer som har samband med hög respektive låg framtida sjukfrånvaro bland personer anställda som arbetare inom handel under Covid-19-pandemin. Mikrodata från flera rikstäckande register kommer att användas. I studierna kommer samtliga privatanställda arbetare i handel (inte ett urval) i åldrarna 16-67 år 2018 att inkluderas.

Projektet förväntas generera resultat som kommer att ligga som grund för framtida studier, dels om arbetare i handeln under pandemin och annars, och dels inom andra yrkesgrupper och näringsgrenar.

Kristin Farrants, doktor i Hälsovetenskap, Karolinska Institutet, Institutionen för klinisk neurovetenskap, tel: 073-579 32 95, e-post: kristin.farrants@ki.se.

Palliativ vård under covid-19 pandemin – Arbetsmiljöns betydelse för vårdens kvalitet och vårdpersonalens hälsa

En studie av arbetsmiljön inom palliativ vård under coronapandemin kan ge ökad kunskap om vad som varit mest utmanande och vad som behöver beaktas för att säkerställa vårdpersonalens hälsa och välbefinnande i samband med pandemier eller andra kriser.

Maria Larsson, vid Karlstad universitet, tilldelas 2 697 000 kr för att undersöka sambanden mellan förändringar i arbetsmiljön under covid-19 pandemin med vårdpersonalens hälsa och vårdkvaliteten vid vård av personer i livets slut i Sverige och Norge. Projektet är en multicenterstudie där Karlstads universitet tillsammans med ytterligare två norska och två svenska lärosäten ingår.

Projektet förväntas bidra med kunskap om hur man tillser en psykosocial arbetsmiljö där personalen har möjlighet att ge en personcentrerad vård vid livets slut med innehåll och kvalitet som de är utbildade för. Projektet hoppas också identifiera områden som ledare i vården särskilt behöver beakta för att minska personalens samvetsstress, bibehålla deras hälsa och välbefinnande samt minska personalflykt.

Maria Larsson, professor i omvårdnad, Karlstad universitet. Institutionen för hälsovetenskaper, tel: 073-069 45 77, e-post: maria.larsson@kau.se.

Covid-19 och hemtjänsten: Dyrköpta erfarenheter och matnyttiga lärdomar?

En studie av arbetsvillkor för hemtjänstpersonal kan ge kunskap om hur deras hälsa, arbetsbelastning och arbetsmiljö har förändrats under pandemin.

Fredrik Norström, Institutionen för epidemiologi och global hälsa vid Umeå universitet, tilldelas 3 705 000 kr för att undersöka hur och med vilka konsekvenser man inom hemtjänsten har hanterat den situation som har förorsakats av covid-19 pandemin.

Projektet förväntas ge lärdomar som kan bidra till att främja såväl personalens hälsa och arbetsmiljö som chefernas ledarskap och leda till en förbättrad hemtjänst för brukarna. Resultaten förväntas också ge underlag för att kunna vidta åtgärder som bidrar till kvalitetshöjning inom hemtjänsten.

Fredrik Norström, docent i epidemiologi och biostatistik, Umeå universitet, Institutionen för epidemiologi och global hälsa, tel: 070-538 35 43, e-post: fredrik.norstrom@umu.se.

Professioner i pandemins skugga – organisering och styrning av arbete inom offentlig sektor i tider av osäkerhet och oro

En studie av relationen mellan förändringar i organisering, styrning och genomförande under pandemin hos olika yrkesgrupper kan ge kunskap om hur arbetsvardagen påverkas när arbetsuppgifter inte direkt kan kopplas till hantering av covid-19.

Josef Pallas, vid Uppsala universitet, tilldelas 3 745 000 kr för att undersöka arbetsvardagen i de delar av offentliga sektorn och de professioner och yrken som har hamnat i "pandemins skugga", exempelvis lärare, handläggare, socialarbetare, forskare, poliser och kommunikatörer. Studien bygger på insamling av berättelser från personer som arbetar inom olika delar av den offentliga sektorn.

Projektet väntas ge underlag för diskussioner om hur den svenska välfärden fungerar och hur den kan utveckla sin motståndskraft inför framtida dramatiska och omvälvande händelser och kriser. Projektet väntas också ge förståelse för de utmaningar som uppstår när olika styrningskrafter i den offentliga sektorn möter och utmanar varandra.

Josef Pallas, professor i företagsekonomi, Uppsala universitet, företagsekonomiska institutet, tel: 073-322 48 77, e-post: josef.pallas@fek.uu.se. Elena Raviola, Torsten and Wanja Söderbergs pris, Professor in Design Management, tel: 076-618 45 16, e-post: elena.raviola@gu.se.

Sjuksköterskor i frontlinjen av covid-19 pandemin: Vilka blev konsekvenserna?

En studie av arbetsmiljön hos sjuksköterskor under pandemin kan lära oss vilka källor till stress som detta inneburit och om vårdorganisationen behöver ändra strategi inför framtiden om vi står inför en ny liknande situation.

Ann Rudman, vid Högskolan Dalarna, tilldelas 3 880 000 kr för att genom en nationell kartläggning undersöka covid-19-pandemins effekt på sjuksköterskors arbetssituation, hälsa och posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) i tre nationella kohorter för att skapa ett kunskapsunderlag utifrån vilket långsiktiga strategiska program kan utvecklas.

Projektet väntas bidra med kunskap om hälso- och arbetsmiljösituationen hos sjuksköterskor och syftar till att förhindra ohälsa, sjukskrivning, låg arbetstillfredsställelse och negativ personalomsättning orsakat av pandemin. Vidare är förväntat resultat att kunskapen från studien kan användas när en motsvarande situation uppstår igen.

Ann Rudman, docent i Vårdvetenskap, Högskolan Dalarna, Akademi utbildning, hälsa och samhälle. tel: 073-934 34 78, e-post: ard@du.se

Intensivvård i samband med covid-19 – stress, samarbete och säkerhetsklimat

En studie av personal och chefer inom intensivvården under och efter pandemin kan ge kunskap som kan användas både vid hög arbetsbelastning och vid framtida omställningar orsakade av extremsituationer.

Lisbet Meurling vid Karolinska universitetssjukhuset tilldelas 3 914 000 kr för att undersöka vilka effekter stora omställningar i sjukvården har på stress, samarbete och säkerhetsklimat. Studien genomförs vid Karolinska Universitetssjukhuset, Mälarsjukhuset Eskilstuna, Nyköpings lasarett och Norrtälje sjukhus.

Projektet väntas kunna bidra till bättre beredskap för hur liknande situationer kan hanteras avseende till exempel personalplanering, psykologiskt stöd till medarbetare, fysiska arbetsmiljöåtgärder och rutiner. Resultaten kan också ha betydelse för hur man i framtiden snabbt ska kunna ställa om sjukvård i liknande situationer med hänsyn till patientsäkerhet samt personalens hälsa och välmående.

Lisbet Meurling, medicine doktor, överläkare, Karolinska Institutet, CLINTEC och Karolinska universitetssjukhuset, e-post: lisbet.meurling@sl.se.

T-cellssvar mot SARS-CoV-2 antigen hos personal vid Infektionskliniken Region Västmanland

En studie av personal i sjukvården som har behandlat covid-19-patienter kan ge kunskap om vilken roll T-cellssvar spelar för immunitet samt svara på frågan om sjukvårdspersonal löper ökad risk att insjukna i sjukdomen.

Emeli Månsson, vid Region Västmanland, tilldelas 940 000 kr för att bland annat undersöka om man kan bära på viruset trots att man har antikroppar eller T-cellssvar, och om alla kommer att få ett påvisbart T-cellssvar efter vaccination.

Projektet väntas visa att andelen med påvisat T-cellssvar mot SARS-CoV-2 vid provtagning hösten 2020 är högre än 50 procent. Vid efterföljande provtagning hösten 2021 förväntas andelen vara ännu högre beroende på i vilken grad vaccinationer har genomförts.

Emeli Månsson, medicine doktor, Region Västmanland, tel 021-17 37 65, e-post: emeli.mansson@regionvastmanland.se.

En extrem arbetsmiljösituation under covid-19 pandemin: Förebyggande insats efter traumatiska händelser i frontlinjen

En studie av en ny kognitiv metod som behandlar personal i vården med påträngande minnen av traumatiska händelser kan ge ökat

välstånd, färre minnen från trauman samt en förbättrad arbetsfunktion.

Emily Holmes, vid Uppsala universitet, tilldelas 3 987 000 kr för att undersöka hur behandlingsmetoden kan minska symtomen av trauman relaterade till covid-19 hos personal i frontlinjen.

Projektet väntas ha betydande positiv inverkan på arbetsmiljön och hälsan för sjukvårdspersonal som exponerats för trauman. Vidare förväntas projektet också ge kunskap om hur man bäst implementerar metoden i sjukvården i hela Sverige för att kunna arbeta förebyggande i framtiden.

Emily Holmes, professor i psykologi, Uppsala universitet, Institutionen för psykologi, tel: 073-712 15 41, e-post: emily.holmes@psyk.uu.se.

Mer information:

Information om de 13 projekten ovan – och alla de totalt 36 forskningsprojekt som fått finansiering med forskning om hur covid-19 påverkar arbetsmiljö, hälsa och ledarskap – finns på Afa Försäkrings [FoU-webb](#).

Du kan även läsa om tidigare beviljade projekt i tidigare pressmeddelanden:

[Fem nya forskningsprojekt får finansiering – om hur covid-19 påverkar arbetsmiljö, hälsa, ledarskap, 2020-10-20](#)

[Finansiering av ytterligare forskning om hur covid-19 påverkar arbetsmiljö, hälsa och ledarskap, 2020-08-27](#)

[Ny forskning om hur covid-19 påverkar arbetsmiljö, hälsa och ledarskap, 2020-06-15](#)

Kontakt:

Helena Jahncke, FoU-chef Afa Försäkring: 08-696 47 53, helena.jahncke@afaforsakring.se

Linda Harling, presskommunikatör, Afa Försäkring: 0730-96 35 12, linda.harling@afaforsakring.se

Om Afa Försäkrings forskningsstöd: Afa Försäkring finansierar forskning som kommer till nytta i arbetslivet. Vi satsar årligen cirka 150 miljoner kronor på forskning och utveckling som syftar till att förebygga ohälsa och arbetsskador inom både privat näringsliv och kommuner och regioner. Information om forskningsstödet: fou.afaforsakring.se

[LÄS FLER PRESSMEDDELANDEN FRÅN AFA FÖRSÄKRING HÄR](#). Där kan du även anmäla dig till att prenumerera på Afa Försäkrings pressmeddelanden.

Om Afa Försäkring: 9 av 10 är försäkrade genom jobbet. Afa Försäkring ger trygghet och ekonomiskt stöd vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. Våra försäkringar är bestämda i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter och vi försäkrar människor i privat näringsliv, kommuner, landsting och regioner. Afa Försäkring drivs utan vinstsyfte och förvaltar cirka 200 miljarder kronor. En viktig del av vår verksamhet är att stödja forskning och projekt som aktivt syftar till att förbättra arbetsmiljön. Afa Försäkring har cirka 650 medarbetare och ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK. www.afaforsakring.se